

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۰۹/۲۳

قاضی احمد مسلم

اصلاح له کوم ځایه پیلېږي؟

زیاتره بشري علوم د انسان له پیدایښت سره رامنځته شوي دي، لکه طب، فزیک، دیني علوم، سیاست، اقتصاد، ریاضی، هندسه، فلسفه، اخلاق، منطق او نور، خو د انسان دوه وروستي علوم د شلمې پېړۍ پیداوار دي، دا دوه علمه یو یې حفظ الصحة ده چې د انسان صحت په چاپېریال کې مطالعه کوي او بل یې سایکولوژي یا ارواپوهنه ده چې د انسان روان په چاپېریال کې مطالعه کوي. په خواشینۍ سره په دې دواړو برخو کې په هېواد کې ډېر کم کار شوی دی او زموږ ډېری خلک ورسره ناشنا دي.

په نوره نړۍ کې دغه دوه علمه د خلکو د ژوند پراخه برخه ګرځېدلي او د خپل ژوند چارې پرې تنظیموي او پرمخ یې وړي.

موږ ټولو ته څرګنده ده چې کله خلک په بندار کې سره کېږي، نو په دوه برخو کې ډېر بحثونه سره کوي، یو د سولې او جګړې په باره کې او بل دا چې ولې له نړۍ وروسته پاتې یو، ځواب څرګند دی او هغه دا، خپل مو چې څه زده وو هغه مو پرېښي او د نورو د بدیو او بدعملیو پېښې کوو او هغه څه چې د نورو ښېګڼې دي او باید له نورو یې زده کړو، هغه نه زده کوو.

تاسو وګورئ د یوه مسلمان په توګه زموږ دین د اخلاقو، ترحم، مهربانۍ، نرمۍ، تقوا، زهد، پرهیزګارۍ، صبر، زغم، له نورو سره د ښېګڼې، ځوانمردۍ، عزت، ابرو، غیرت، امر بالمعروف او نهی له منکر نه، بشر پالنې، حیوان پالنې او د نورو زرګونو ښېګڼو او سجاواوو دین دی، خو موږ د دې پرځای چې دا مسایل پخپل کتاب قرانکریم او د پیغمبر ص په ارشاداتو او کړنو کې ولټوو، ورځو د نورو ولسونو او غیرمسلمانو خلکو په کتابونو او کړنو کې لټوو.

د افغانستان په ښوونځیو کې د علومو تدریس دود دی، هنر، تکنالوژي او ډیزاین ته شا اړول شوي ده، نو دوی لپاره ستونزمنه ده چې له دغو علومو د خپل ژوند لپاره ګټه واخیستلای شي. دا په داسې حال کې ده، که په نوره نړۍ کې او په تېره جاپان او چین کې وګورو، نو لیدل کېږي چې نږدې ۸۷ سلنه خلک یې پخپلو کورونو کې کتابتونونه لري، ۴۳ سلنه خلک یې پخپلو کورونو کې ساینسي لابراتوارونه لري، ۷۱ سلنه خلک یې پخپلو کورونو کې د کمپیوټرونو، موبایلو او نورو تخنیکي وسایلو په فېټنګ یا تړلو لګيا دي، ۱۲ سلنه خلک یې په خیریه کارونو او امر بالمعروف بوخت دي او نور یې همداسې درواخله.

اوس نو راشئ زموږ ټولنه ورسره پرتله کړئ، ډېری خلک له نیکی سره رغبت نه لري او په شیطاني کارونو لګيا دي، اخلاص نه لیدل کېږي، د نورو په لار کې د خنډونو او ستونزو جوړول معمول ګرځېدلي، په کورونو کې د کتابتونونو، لابراتوارونو او نورو علمي فعالیتونو زمینه خو مازې خیال او جنون بلل کېږي، په نیکی کې له نورو سره مرسته او بسپنه د چا په خیال کې هم نه ګرځي، خو په دروغو، چور چپاول، غصب، غلا، اختطاف، جنایت، جرم، زنا او نورو بدیو او منکراتو کې د یو بل مرسته په ډېر شوق سره کېږي. دا په داسې حال کې ده، چې مسلمانانو ته امر شوی، چې له خلکو سره د ژوندانه په چارو کې اسانتیا پېشه کړئ او له خلکو سره سخت مه نیسئ، خلکو ته د خوشالی او خوشبختۍ زېږی اوسئ او د تنفر او انزجار استازي مه جوړېږئ.

له بل اړخه الله ج فرمایي: په نېکیو کې له یو بل سره مرسته نه کوئ، خو په بدیو او ګناه کې بیا د یو بل لاسنیوی او مرسته کوئ؛ بلکې دغه ډېر بد کار دی چې کوئ یې.

د نبوي ارشاداتو له مخې څوک چې د یوه نېک کار طریقې ردې، نو هر څوک چې پر دې لار ځي، ثواب به یې طریقې ایښودونکي ته هم هومره رسېږي، څومره چې لار تلونکي ته رسېږي او که څوک بیا د بدې لار طریقې دي، نو هومره ګناه او بدې به یې طریقې ایښودونکي ته هم رسېږي، څومره چې لار تلونکي ته یې رسېږي.

له بلې خوا، له احیثو او قراني نصوصو هم دغه خبره په ډاګه جوتېږي چې څوک په کومه ډله کې مري، له همدغې ډلې سره به حشر کېږي او د الله ج حساب او کتاب به یوازې د ډلې له مشر سره کېږي، که د ډلې مشر نېک سړی

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

و او جنت ته لار ومومي، نو له پيروانو يې پوښتنه نه کېږي هغوی به هم ورسره جنت ته ځي او که د ډلې مشر بد سړی و او دوزخ ته لار شي، نو پيروان به يې هم له پوښتنې پرته ورسره دوزخ ته تېل وهل شي. له يو کس نه پېروي دوه ډوله ده، مستقيم او غيرمستقيم. مستقيم هغه ده چې په نېغه تر حکم لاندې يې کارونه ترسره کړي او غيرمستقيم هغه ده چې په سر يې په نېغه مشر وجود ونه لري، خو په غياب کې ورته ارادت او اخلاص ولري، قلباً هغه تاييد کړي او له هغه سره په شهرت او قدرت ورکولو کې مرسته وکړي. دغه کار په خوله له يوه تش تاييد نه نيولي، په نمانغونو کې تر گډونه او ان پر موټر يې د عکس تر وهلو شاملېږي. يعنې که يو چا د کوم دوزخي عکس پخپل موټر وځړاوه، نو ځای به يې له هغه سره يوځای په دوزخ کې وي او د دغه کار لپاره به له هغه نه هېڅ پوښتنه هم ونه شي او که کوم نېک عمل هم ولري، نو هغه به ورسره هېڅ مرسته ونه کړي او تر هغه به دی له نوموړي سره په دوزخ کې وي، تر څو چې نوموړی په دوزخ کې وي.

په قرانکريم کې راغلي: بتان او بت پرستان به يوځای حشر شي. الله ج به له بتانو وپوښتي چې تاسو خپلو پيروانو ته ويلې وو چې تاسو ولمانځي. بتان به په خبرو راشي او وبه وايي چې ای الله ج تاسو خو پوهیږئ چې مور خبرې نه شوای کولې، نو څنگه مو دوی ته داسې ويلی شوای؟

په دا وخت کې به د بت پرستانو پر ځان دوزخ ته د تلو وېره مسلطه شي او خپلو ملایانو ته به وايي چې تاسو خو به په دنيا کې ويل چې دا بتان خدايان دي او يا خداى امر کړی چې مور دغه بتان ولمانځو، خو ملایان به ورته ووايي د خپلو گناهونو او ملامتې پېټې پر مور مه راچوئ، تاسو ته هم خداى عقل درکړی و، که مور ويل تاسو به نه منل او نه به مو کول.

په دې وخت کې به الله ج توند خويه ملایکو ته امر وکړي چې کش کړئ دوزخ ته بتان او بت پرستان يوځای. د قرانکريم په دې وينا کې ليدل کېږي چې له بت پرستانو سره کومه محاسبه يې د نورو اعمالو نه کېږي او بې پوښتنې له بتانو سره يوځای دوزخ ته ځي. همدارنگه، له دې قراني ارشاداتو د يوې ډلې خلکو ته له مشر سره يې د يوې ډول جزا او په دوزخ کې په يوه ځای کې د اوسېدو خبره هم ثابتېږي.

د اسلام له نظره د بت پرستۍ له شرکه د انسان پرستۍ شرک ډېر سخت او زيانمن دی، ځکه بتان ژوندي نه دي او چاته خبره او هدايت نه شي کولې، خو انسان خبرې کوي او خلک ناسمو کارونو ته هدايت کوي.

له دې څرگندونو څخه موخه دا وه چې افغانستان تر بل هر هېواد سوشیال يا ټولنيزې سايکولوژۍ جوړولو ته يې اړتيا لري او همدارنگه دا هېواد داسې هېوادپالو ته اړتيا لري چې شپه اور ورځ د ملي ارزښتونو د پياړتيا له پاره سولې او يووالي ته کار وکړي. داسې اشخاصو ته چې د ملي دفاعي ځواکونو د غښتلتيا له پاره نه سترلي کېدونکي هلې ځلې وکړي، داسې اشخاص چې د سولې او پرمختگ په خاطر ملي، سيمه ييزه او نړيواله اجماع په رامنځته کېدو کې يې نه سترلي کېدونکي هلې ځلې کړي دي داسې اشخاص څوک کېدالی شي تاسو ټولو ته پته ده چې زما هدف دلته د امنيت شورا پخوانی سلاکار محمد حنيف اتمر دی هغه چې د دې ټولو هڅو او کوښښونو او لاسته راوړونو وروسته قرباني شو او په پايله کې يې خپله دنده له لاسه ورکړه، خو تاريخ به د نوموړي هڅې او کوښښونه له پامه نه غورځوي.

د يوې ټولنې سايکولوژي طبيعي ده چې پر مذهبي او فرهنگي اساساتو جوړېږي او دا په داسې حال کې ده چې افغان حکومت دې دواړو برخو ته شا اړولې ده او ورته ډېره کمه بودجه لري او کارونه يې په نشت حساب دي. که تاسو د کابل ښار دېوالونو، بېل بوردونو، پوسترونو او لوحو ته وگورئ نږدې ټول يې په مبتدلو تجارتي اعلانونو، اشتهارونو او کمپاينونو ډک دي او که استثنأ په کوم ځای کې حديث يا آيت ووينئ، په داسې حال کې چې زموږ ټولنه تر بل هر وخت اخلاقي پندونو، احاديثو او آيتونو ته اړتيا لري، چې په دېوالونو، تلويزيونونو، لوحو او نورو وليکل شي.

د عالمانو شورا، د حج او ارشاد او فرهنگ وزارتونه نه پوهېږو تر هغه خپلو نومونو يې هم د کار درک نشته، نوم يې ارشاد خو په ټول ښار کې ارشاد وجود نه لري، خلک په سلام ورکولو شرمېږي، صله رحم، پرهېږگاري، تقوا او نور ديني او اخلاقي اساسات پای ته رسېدلي او ډېری ځوانانو د پرديو تگ او رفتار پيل کړی او په خورا مبتدلو کارونو يې وخت تېرېږي.

لنډه دا، نور ولسونه چې رسېدلي او پرمختگ يې کړی خپله ټولنيزه سايکولوژي يې سمه کړي، د اتمر په شان په هېواد مين کسان يې هڅولي او ستايلي دي، خو متاسفانه چې دلته هر څه سر چپه روان دي د دې پر ځای چې اصلاح له کومه پيل کړو د پرمختگ غوښتونکيو د مخې ډېکولو هڅې کوو او همدا رنگه د دې پر ځای چې جگړې او فساد په اړه کوټولي گامونه واخلو او خپلو خلکو ته د سالمې بوختيا، کار او تفريح زمينه برابره کړو خپل وخت او انرژي د مغرضو اشخاصو په بې گټې او او بې پايلې مشورو تېرو چې پايله يې بيا نابريالې وي د دې پر ځای چې اصلاح له کومه پيل کړو د هغو ملکونو په خلاف کار او عمل تر سره کوه هغه چې خلک او حکومتونه يې د راتلونکي په اړه څرگند لرليد او وېژن لري.

پای

د پانېو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالې د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ